

Memorandum

Datum : 28 april 2004
Aan : Commissie Water en Milieu
Van : Joop Binnekamp Tel.: 2060
Onderwerp : Stand van zaken Baggerberging Zevenhuizen, zoeken naar alternatieven.

Onderstaand treft u de stand van zaken rond de zoektocht naar alternatieven voor de baggerberging Zevenhuizen te Amersfoort. Mocht u hierover nog vragen hebben, dan ben ik uiteraard altijd bereid deze tijdens de vergadering van de Commissie Water en Milieu te beantwoorden.

2 sporen beleid.

Ten tijde van de aanwijzing ex art 37 WRO ten behoeve van de planologische inpassing van de baggerberging op bestemmingsplan niveau, is met B. en W. van Amersfoort afgesproken dat gs gezamenlijk met b. en w. blijven zoeken naar alternatieve stort- en verwerkingsmogelijkheden buiten de provincie totdat de eerste vergunning (wm-vergunning) voor de baggerberging is verleend. **Er is sprake van een alternatief als er een concrete en feitelijke oplossing is voor de totale hoeveelheid klasse 3 en 4 baggerspecie die in de Utrechtse watergangen ligt. (ca. 7 miljoen m3).**¹

Bij het vaststellen van het bestemmingplan door de Raad van A'foort op 26 augustus 2003 hebben B. en W. gevraagd om de afspraken over het realiseren van de baggerstortplaats, het zoeken naar alternatieven en de afspraken over de gevolgen van het vinden van een alternatief bij overeenkomst vast te leggen. Dit heeft geleid tot twee concept-overeenkomsten tussen provincie, gemeente en initiatiefnemer. Deze overeenkomsten zijn inmiddels op 7 april j.l. getekend. Ter uitvoering van de overeenkomst tussen gemeente en provincie is in opdracht van gemeente en provincie door dhr. Daamen, van bureau MMG een onderzoek "Marktverkenningen Alternatieven Baggerberging Zevenhuizen" uitgevoerd. Het rapport "het rapport Marktverkenningen Alternatieven Baggerberging Zevenhuizen april 2004" over dit onderzoek is ter kennismaking bijgevoegd. Op 27 april j.l. hebben beide colleges een standpunt ingenomen over het rapport.

Verschillend standpunt gs en b. en w. over het rapport Marktverkenningen Alternatieven Baggerberging Zevenhuizen april 2004.

Onze conclusie - i.t.t. de conclusie van Amersfoort - is dat de realisatie van het baggerdepot in de toekomst - op basis van deze rapportage - niet van de baan is.

Amersfoort is van mening dat het probleem van de hoeveelheid klasse 3 en 4 baggerspecie op basis van het rapport kan worden teruggebracht tot ca. 3 miljoen m3 omdat er voor een groot deel in de nabije toekomst oplossingen buiten de provincie in het verschiet liggen. M.n. de hoeveelheid van ca. 3 miljoen m3 baggerspecie uit wateren die onderhouden worden door RWS zou in Rijksdepots buiten de provincie kunnen worden gestort. Amersfoort gaat daarbij voorbij aan de rol van de provincie bij het bezien van de problematiek op landelijk niveau.

Onafhankelijk onderzoek.

Het rapport bevestigt het beeld van het eerder in opdracht van gs en B en W van Amersfoort door DHV (Review en Beleidsanalyse 2001) uitgevoerde onderzoek. De omvang van het baggerprobleem

¹ In 1997 heeft PS een locatie, t.w. Zevenhuizen bij Amersfoort aangewezen. De overige in het locatie MER-baggerberging provincie Utrecht geschikt bevonden locatie komen weer in beeld als de locatie Zevenhuizen onvoldoende blijkt en er buiten de provincie Utrecht geen bergingsmogelijkheden zijn.

omvat ca. 7 miljoen m³ daarvoor “gloren er van allerhande oplossingsmogelijkheden”, maar er is geen concreet en feitelijk alternatief. Er komen echter wel nieuwe gezichtpunten naar voren t.w. het landelijk perspectief en de houding van de waterbeheerders.

Landelijk perspectief.

De baggermarkt wordt mede beïnvloed door het overheidsbeleid. Hier zijn twee ontwikkelingen van belang.

Ten eerste is het recente overheidsbeleid sterk gericht op het stimuleren van hergebruik. Daarbij gaat het vooral om klasse 1 en 2. Omdat de locatie Zevenhuizen niet bedoeld is voor klasse 1 en 2 bagger heeft dit beleid geen effect op het nut en de noodzaak van Zevenhuizen.

Ten tweede heeft het rijk per 1 mei 2002 het principe van de provinciale zelfvoorziening m.b.t. de verdere verwijdering van afvalstoffen verlaten.

Dit heeft tot gevolg dat: Baggerproducenten uit de provincie Utrecht gebruik kunnen maken van verwerkingscapaciteit buiten Utrecht, maar ook baggerproducenten van elders gebruik kunnen maken van voorzieningen in Utrecht.

In het onderzoek kwamen de gevolgen hiervan naar voren. De aanbieders van bagger en van (landelijk)bewerkings-capaciteit (hergebruik) richten zich in toenemende mate op de landelijke markt. De aanbieders van (landelijke) stort-capaciteit zijn echter op twee kleinere particuliere depots (Kaliwaal en Drempt in Gelderland (ca. 2,5 miljoen m³) na, nog gebonden aan regionale ontvangstbeperkingen die zijn vastgelegd in de vergunningen, waardoor er feitelijk nog geen sprake is van een landelijke markt.

Houding van de waterbeheerders

De Utrechtse waterbeheerders proberen, zo is in het onderzoek gebleken, zoveel mogelijk gebruik te maken van gunstig gelegen, kosteneffectieve verwerkingsmogelijkheden.

Uit de interview ronde komt naar voren dat de Utrechtse baggerproducenten met uitzondering van “De Stichtse Rijnlanden” en RWS geen problemen verwachten met het verwerken van de vrijkomende baggerspecie klasse 3 en 4.

Zo heeft het Hoogheemraadschap de Alblasserwaard en Vijfherenlanden met de provincie Zuid-Holland afgesproken dat zij gebruik kunnen blijven maken van de stortruimte waarover Zuid-Holland beschikt in de Slufter. Amstel Gooi en Vecht heeft een afspraak gemaakt met Noord-Holland over het Noord-Hollandse deel van hun gebied. Valei en Eem laat de keuze voor de verwerking van bagger op basis van openbare aanbesteding over aan de markt. De Stichtse Rijnlanden heeft voor ca. 3 miljoen m³ die tot 2015 vrij komt nog geen bestemming gevonden. Ook RWS directie Utrecht heeft nog geen oplossing voor de ca. 3 miljoen m³ baggerspecie uit wateren beheerd door RWS. Slechts nautisch urgente bagger kan worden gestort in Rijksdepots.

Daarnaast wordt opgemerkt dat aan het baggeren van de Vecht en de in de provincie Utrecht gelegen rijkswateren geen prioriteit wordt gegeven. Het baggeren van deze wateren wordt door de waterbeheerders afhankelijk gesteld van de beschikbaarheid van goedkope aan water gelegen verwerkingsmogelijkheden. Op termijn, na 2010, zal hier rekening mee moeten worden gehouden.

De waterbeheerders houden met het oog op de landelijke ontwikkelingen een slag om de arm als het gaat om uitspraken over het op termijn aanbieden van baggerspecie aan verwerkers.

Uit de interview ronde kwamen tevens hergebruiks mogelijkheden naar voren, waarbij voor het niet herbruikbare deel gebruik wordt gemaakt van bestaande (afval)stortcapaciteit.

De waterbeheerders wensen zich op voorhand niet te binden aan een verwerker, maar laten de oplossing op basis van aanbesteding over aan de markt. Wel vragen de waterbeheerders aan de provincie om te blijven zoeken naar stort- en verwerkingsmogelijkheden.

Perspectief Landelijke markt.

Het bestuurlijk Overleg Tienjarensenario heeft onlangs naar aanleiding van het advies van de werkgroep Depot+ (Landelijke werkgroep waarin alle landelijk betrokken partijen zijn vertegenwoordigd), geconstateerd dat er voor de korte termijn landelijk voldoende stortcapaciteit beschikbaar is. Voor de midden (10-20 jr) en voor de lange termijn is echter onvoldoende baggerstortcapaciteit beschikbaar.² De thans bestaande baggerstortcapaciteit is voor bepaalde doelen aangelegd (o.a. Havens, Rijkswaerwegen, sanering Ketelmeer). In verband hiermee zijn in de vergunningen ontvangst beperkingen opgenomen.

Het bestuurlijk overleg heeft ook geconstateerd dat de initiatieven tot hergebruik met name voor klasse 3 en 4 onvoldoende tot stand komt en dat landelijk aanvullend stortcapaciteit moet worden gerealiseerd. Het bestuurlijk overleg heeft de staatssecretaris geadviseerd om voor de korte termijn de openstelling van de depots Slufter en IJsseloog te verruimen, echter onder de voorwaarde dat landelijk draagvlak wordt gerealiseerd voor het realiseren van voldoende aanvullende stortcapaciteit. Op het congres De Baten van Bagger op 7 april j.l. te Rotterdam heeft de staatssecretaris van V en W, mw. Schultz van Haegen, kenbaar gemaakt dat zij instemt met het advies van het Bestuurlijk Overleg. Zij zal medio mei haar standpunt verwoorden in een brief aan de Tweede Kamer.

Conclusie: Er is geen concreet en feitelijk alternatief voor de totale hoeveelheid Utrechtse baggerspecie klasse 3 en 4. De zoektocht naar alternatieven zal, zoals vastgelegd in de bestuursovereenkomst tussen provincie en B. en W. van Amersfoort van 7 april 2004 worden voortgezet totdat de vergunning voor de baggerberging wordt verleend.

² Rapport Bergingsmogelijkheden voor niet verspreidbare baggerspecie, AKWA december 2003.